

INWENTARYZACJA ZIELENI WZDŁUŻ DRÓG GMINNYCH PARSOWO-ŚWIEMINO, NA TERENIE GMINY BIESIEKIERZ

Dotyczy: Przedsięwzięcia pod nazwą „Przebudowa dróg gminnych Parsowo-Świemino, na terenie gminy Biesiekierz”, działki ewidencyjne nr 76, obr. Świemino; 11/2, 11/3, 11/5, 24/2, 24/4, 201, obr. Parsowo.

Autorzy

dr inż. Elżbieta Dusza-Zwolińska

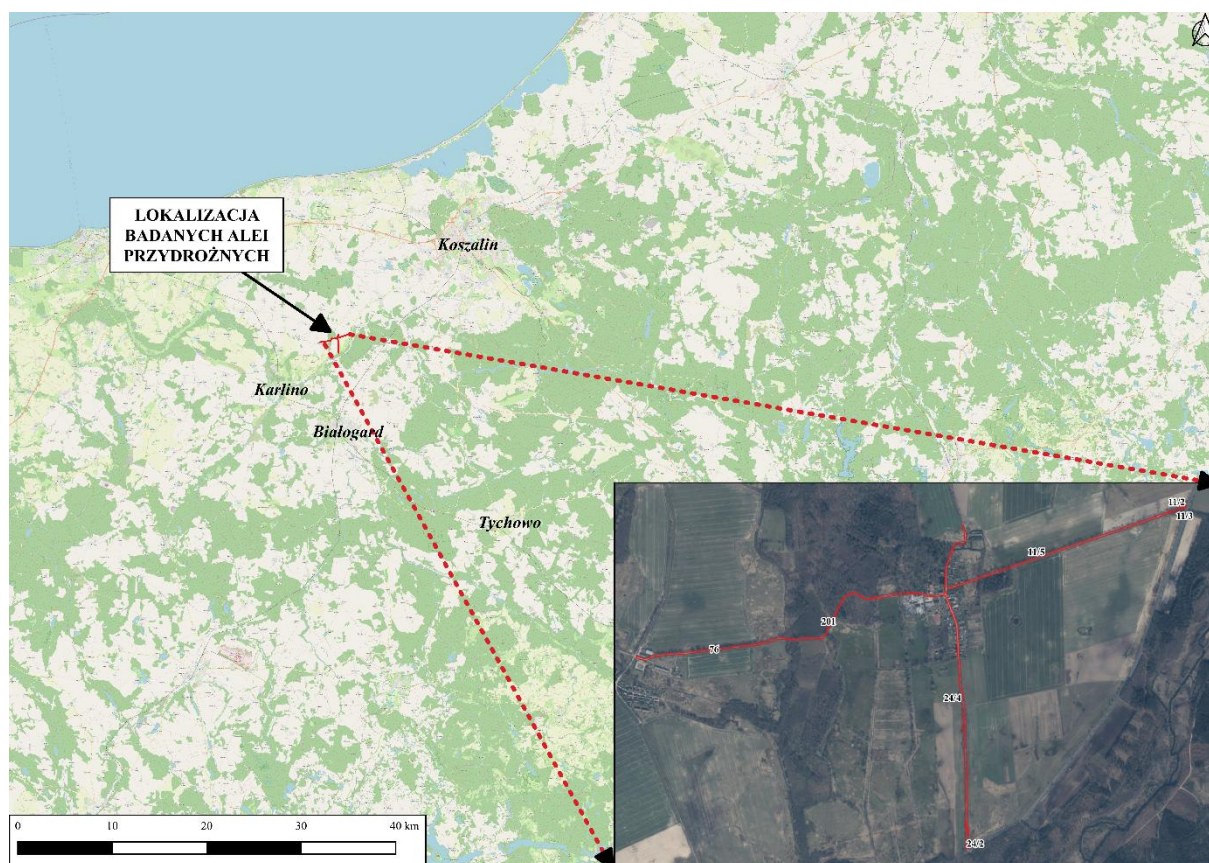
mgr inż. Edyta Saran

Szczecin, listopad 2021

Powierzchnia zajmowanej nieruchomości, a także obiektu budowlanego oraz dotychczasowy sposób ich wykorzystywania i pokrycie nieruchomości szatą roślinną

1. Wstęp oraz uwarunkowania lokalizacyjne

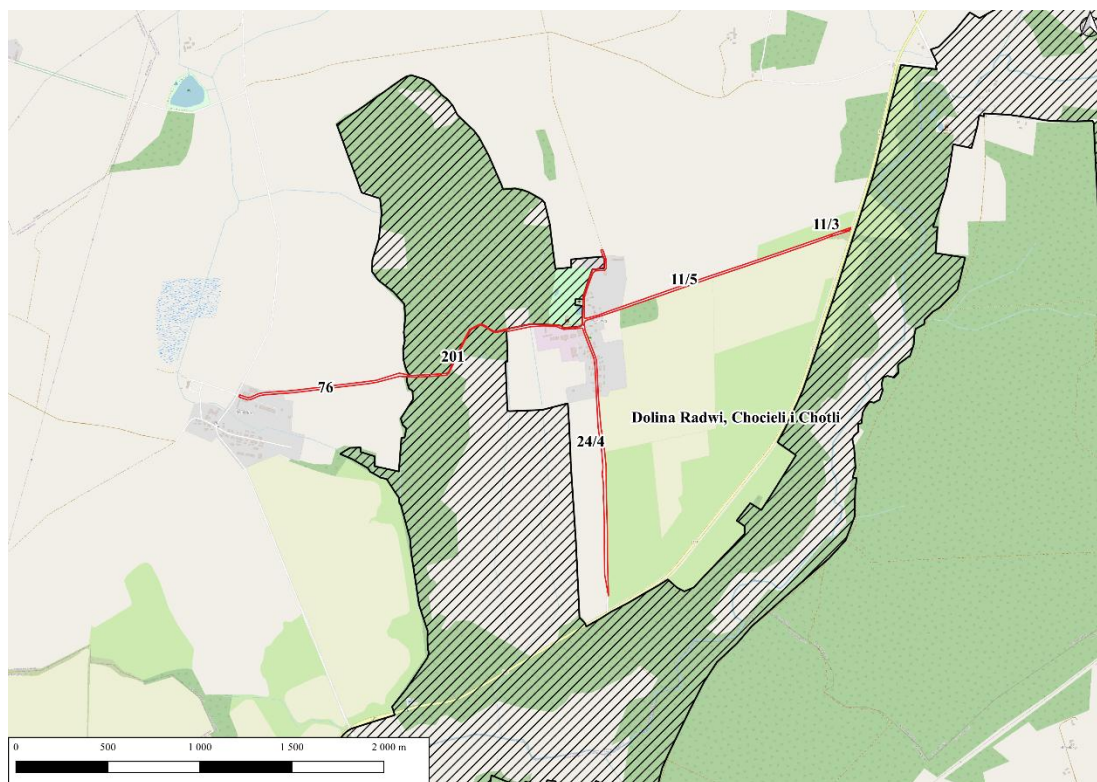
Obszar przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej obejmował teren przeznaczony pod planowaną inwestycję znajdujący się w województwie zachodniopomorskim, powiecie koszalińskim, gminie Biesiekierz, na działkach drogowych o numerach ewidencyjnych 76, obr. Świemino; 11/2, 11/3, 11/5, 24/2, 24/4, 201, obr. Parsowo. Teren objęty obserwacjami to typowe aleje przydrożne, w obrębie których dokonano określenia stanu oraz składu drzewostanu. Dodatkowo wynotowano istniejące gatunki roślinności zielnej w obrębie badanych alei. Planowana inwestycja łączy się przestrzennie z obecnie realizowanym przedsięwzięciem polegającym na modernizacji dróg w miejscowości Świemino. Lokalizację działek przeznaczonych pod przedmiotową inwestycję (przebudowę dróg gminnych) przedstawiono na rycinie nr 1.

Ryc. 1. Lokalizacja planowanej inwestycji

Przeprowadzona inwentaryzacja polegała na określeniu składu gatunkowego alei przydrożnych zwracając uwagę na stan zachowania drzew na wyznaczonych odcinkach dróg.

Działka nr 201, obr. Parsowo usytuowana jest w obszarze Natura 2000 Dolina Radwi, Chocieli i Chotli PLH320022 (ryc. 2).

Ryc. 2. Usytuowanie działek inwestycyjnych na tle obszarów objętych ochroną

Obszar doliny Radwi, Chotli i Chocieli obejmuje szereg ważnych i cennych siedlisk z Dyrektywy Siedliskowej - zidentyfikowano ich 24 rodzaje z załącznika I. Wiele z nich jest ważnym biotopem dla cennej fauny i flory. Łącznie występuje tu 15 gatunków z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Na szczególną uwagę i podkreślenie zasługuje:

- największa koncentracja zjawisk źródłiskowych na Pomorzu;
- strome wąwozy i jary oraz ogromne nisze źródłiskowe z rzadkimi zbiorowiskami wapniolubnych mchów i wątrobowców oraz obecnością roślin naczyniowych o podgórskim charakterze;
- rozległe w dolinach rzecznych lasy łąkowe o charakterze źródłiskowym ze storczykiem Fuchsa oraz udział łągów wierzbowych i zarośli wierzbowo-wiklinowych;
- jedyne w swoim rodzaju żyzne buczyny na trawertynach (martwicy wapiennej) ze storczykami leśnymi;
- unikalne torfowiska alkaliczne i torfowiska przejściowe z wieloma gatunkami ginącymi i zagrożonymi w skali Europy, Polski i Pomorza;
- unikalne torfowiska soligeniczne z największą populacją situ tępokwiatowego *Juncus subnodulosus* na Pomorzu;
- wyjątkowo dobrze zachowane łąki w pełnym spektrum zróżnicowania, w tym największe skupienie pełnika europejskiego *Trollius europaeus* na Pomorzu;
- jedyne na Pomorzu stanowisko górskiego gatunku łąkowego - przytulii wiosennej *Cruciata verna*;
- jedyne znane w Polsce stanowisko rzęśli *Callitriche brutia*;
- liczne i dobrze zachowane biotopy dla: orlika krzykliwego, błotniaka stawowego, kani rudej, sokoła wędrownego, bielika, puchacza, bociana białego, bociana czarnego, derkacza, dzięcioła czarnego, zimorodka i żurawia oraz dla wydry i kumaka nizinnego;
- tarliska ryb łososiowatych oraz liczna populacja głowacza białołetwego;

- cenne obszary dla zimowania ptaków wodno-błotnych (zbiorniki zaporowy Rosnowo i Hajka oraz jez. Kwiecko) oraz ważne na Pomorzu miejsce lęgowe dla czernicy *Aythya fuligula* nad jez. Kwiecko.

Dolina Radwi i jej dopływy to również interesujący obszar pod względem krajobrazowym, geomorfologicznym i kulturowym, a także ważny naturalny korytarz ekologicznym o znaczeniu lokalnym i regionalnym.

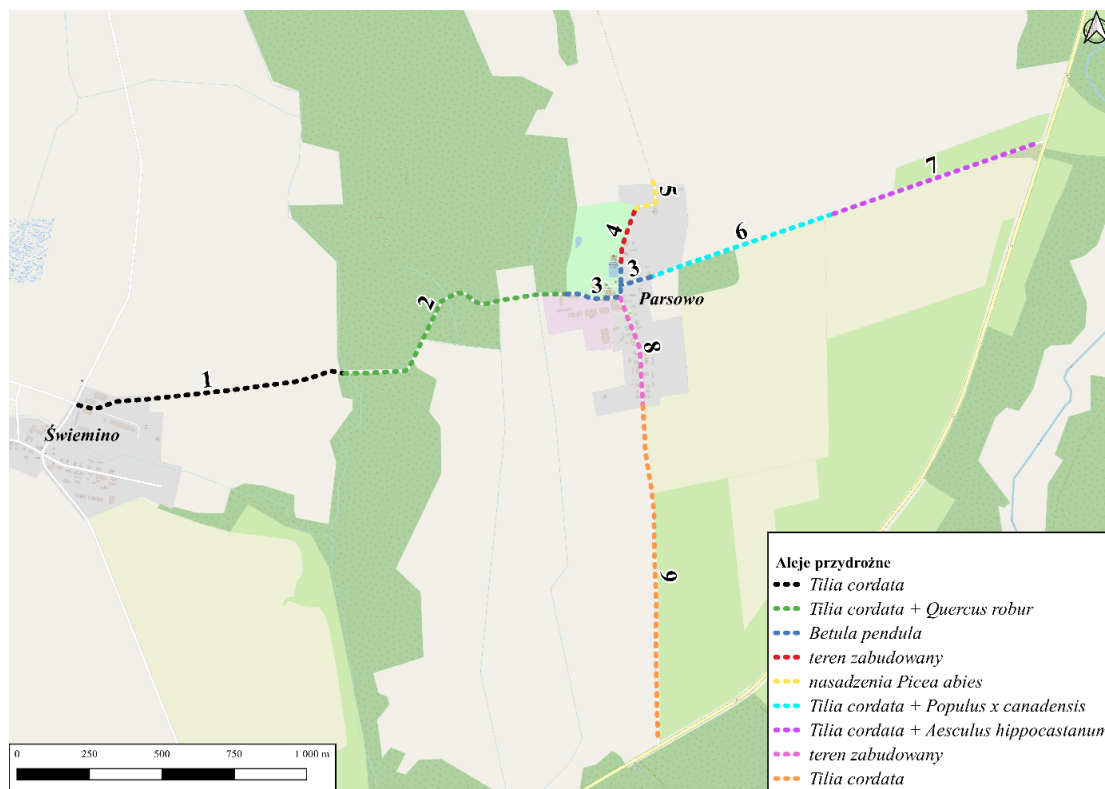
2. Wizja terenowa – założenia metodyczne oraz wyniki

Wizja terenowa objęła inwentaryzację składu gatunkowego drzew i krzewów występujących wzdłuż dróg gminnych nr 76, obr. Świemino; 11/2, 11/3, 11/5, 24/2, 24/4, 201, obr. Parsowo, w obrębie których planuje się przeprowadzić inwestycję polegającą na ich przebudowie. W trakcie badań dokonano również oceny stanu zachowania drzew i krzewów. W opisie przyjęto termin „aleja”, jako określenie dwurzędowego pasa zadrzewień i zakrzaczeń przydrożnych.

Analiza składu gatunkowego drzew i krzewów oparta została o wyznaczone fragmenty alei przydrożnych. Ich podział wynikał ze zróżnicowania gatunkowego i/lub stanu zachowania poszczególnych odcinków występujących kolejno po sobie. Wizja terenowa pozwoliła na wyznaczenie 9 odcinków badawczych, których lokalizację przedstawiono na rys. 3, a w tabeli 1. przedstawiono podstawowe informacje o nich.

Tab. 1. Podstawowe informacje dot. badanych alei przydrożnych

Nr	Długość alei [m]	Dominujący skład gatunkowy drzewostanu
1.	935,4	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>
2.	933,7	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
3.	416,4	Brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i>
4.	192,0	Brak zadrzewień – obszar zabudowany
5.	165,3	Nasadzenia szpalerowe świerku pospolitego <i>Picea abies</i>
6.	670,4	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> Topola kanadyjska <i>Populus x canadensis</i>
7.	752,8	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> Kasztanowiec zwyczajny <i>Aesculus hippocastanum</i>
8.	392,5	Brak zadrzewień – obszar zabudowany
9.	1 159,00	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>
SUMA	5 617,5	---

Rys. 3. Wyznaczone odcinki inwentaryzowanych alei przydrożnych

Aleja przydrożna nr 1

Analizowany odcinek drogi objął w całości działkę ewidencyjną nr 76, obr. Świemino, której długość wynosiła ok. 935 m. Aleja rozpoczynała się w miejscowości Świemino, a kończyła przy kompleksie leśnym, w kierunku wschodnim. Początkowa część alei była nieutwardzona (ok. 100-120 m), a w odległości ok. 2-3 m znajdowała się zabudowa w typie gospodarczej. Dalsza część alei sąsiadowała z polami uprawnymi. Dominującym gatunkiem tego odcinka była lipa drobnolistna *Tilia cordata*, z licznymi odrostami przykorzeniowymi. Część drzew porośnięta była bluszczem pospolitym *Hedera helix*. Drzewa te w większości były dziuplaste, puste w środku, co wskazuje na duże prawdopodobieństwo występowania gatunków ptaków objętych ochroną. Ogólny stan zdrowotny drzew należy określić jako średni do złego (licznie występujący posusz, dziuple i ubytki wgłębne, ułamane konary, bluszcz pospolity oraz jemioła).

Fot. 1. Widok na aleję nr 1 – lipa drobnolistna *Tilia cordata* (kierunek zachód-wschód)

Skład gatunkowy alei uzupełniony był przez pojedyncze okazy kasztanowca zwyczajnego *Aesculus hippocastanum*, klonu pospolitego *Acer platanoides* oraz dębu szypułkowego *Quercus robur*. Stan drzew określono jako dobry i średni do złego (w odniesieniu do okazów martwych lub częściowo suchych). Warstwę podrostu stanowiła lipa drobnolistna *T. cordata*, klon pospolity *A. platanoides* oraz wierzba szara *Salix cinerea*. Stwierdzono występowanie dwóch gatunków krzewów: bez czarny *Sambucus nigra* i trzmielina pospolita *Euonymus europaeus*.

Fot. 2. Widok na aleję nr 1 (kierunek: zachód-wschód)

Aleja przydrożna nr 2

Drugi z wyznaczonych odcinków badawczych rozpoczynał się przy granicy z kompleksem leśnym. Zauważalna jest tu zmiana składu gatunkowego. Część omawianej alei (odcinek ok. 700 m) usytuowany był w obrębie obszaru Natura 2000 Dolina Radwi, Chocieli i Chotli PLH320022. Całkowita długość alei wynosiła ok. 934 m. Zadrzewienia przydrożne po obu stronach sąsiadowały bezpośrednio z kompleksem leśnym.

Skład gatunkowy alei zdominowany był przez lipę drobnolistną *Tilia cordata* oraz dąb szypułkowy *Quercus robur*. Na tym obszarze stwierdzono występowanie pojedynczych okazów drzew spełniających kryteria uznawania drzew za pomniki przyrody, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra

Środowiska z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody (Dz.U. 2017 poz. 2300).

Fot. 3. Widok na aleję nr 3 (*Quercus robur* o wymiarach pomnikowych, obwód pnia mierzony na wysokości 130 cm: a) 466 cm, b) 592 cm; kierunek: a) zachód-wschód; b) wschód-zachód)

Na większości drzew stwierdzono występowanie porostów takich jak: mąkla tarniowa *Evernia prunastri*, odnożyca jesionowa *Ramalina fraxinea*, odnożyca kępkowa *Ramalina fastigiata* – ochrona ścisła, odnożyca mączysta *Ramalina farinacea* – ochrona częściowa.

Fot. 4. Dąb szypułkowy z odnożycą mączystą *Ramalina farinacea*

Do pozostałych gatunków drzew wchodzących w skład omawianego odcinka alei należały: kasztanowce zwyczajne *A. hippocastanum* i klony zwyczajne *A. platanooides*. Stan drzew określono jako dobry i średni.

Aleja przydrożna nr 3

Kolejny odcinek zadrzewień przydrożnych wyznaczony w trakcie wizji terenowej zlokalizowany był w miejscowości Parsowo. Nieliczne zadrzewienia występujące w obrębie analizowanego terenu stanowiły brzozy brodawkowate *Betula pendula* oraz lipy drobnolistne *Tilia cordata*. Stwierdzono występowanie jednego krzewu: ligustr pospolity *Ligustrum vulgare*. Po obu stronach drogi znajdowały się zabudowania.

Fot. 5. Widok na zadrzewienia w obrębie alei nr 3 (kierunek zachód-wschód)

Aleja przydrożna nr 4

Odcinek ten stanowił obszar zabudowany, pozbawiony zadrzewień i zakrzaczeń przydrożnych. Po stronie zachodniej znajdowało się mur ogrodzeniowy istniejącego ośrodka, a po wschodniej – zabudowa mieszkaniowa oddzielona od drogi zwartym żywopłotem.

Fot. 6. Widok na aleję nr 4 (kierunek: południe-północ)

Aleja przydrożna nr 5

Odcinek ten stanowiły nasadzenia świerka pospolitego *Picea abies* oraz samosiewy brzozy brodawkowatej *Betula pendula* przy istniejącym ogrodzeniu. Zadrzewienie występowało wyłącznie po wschodniej części drogi. Część zachodnią stanowiła łąka podmokła. Od wschodu, zadrzewienie sąsiadowało z istniejącymi zabudowaniami.

a)

b)

Fot. 7. Widok na aleję nr 5 (kierunek: a) północ-południe; b) południe-północ)

Aleja przydrożna nr 6

Aleja nr 6 to odcinek o długości ok. 670 m sąsiadujący po obu stronach z otwartymi terenami pól uprawnych. Drzewa tworzące aleję wzdłuż istniejącej drogi tworzą szpalerowe nasadzenia głównie dziuplastych lip drobnolistnych *Tilia cordata* i topoli kanadyjskich *Populus x canadensis* (z jemiołą).

Drzewostan uzupełniały dęby szypułkowe *Quercus robur* i wierzba biała *Salix alba*. Podrost stanowiły brzozy *Betula pendula*. Stan sanitarny istniejących zadrzewień określono na średni do złego.

Fot. 8. Widok na aleję przydrożną nr 6 (kierunek zachód-wschód)

Aleja przydrożna nr 7

Odcinek drogi długości ok. 753 m, to aleja składająca się głównie z lip drobnolistnych *Tilia cordata* i dziuplastych kasztanowców pospolitych *Aesculus hippocastanum*, których stan określono jako średni do złego (widoczne ubytki wgłębne, ułamane konary, silny posusz). Na drzewach widoczne są niezabezpieczone blizny po cięciach oraz ubytki wgłębne. Na drzewach stwierdzono występowanie duże kolonie porostu mąkli tarniowej *Evernia prunastri*. Aleja ta po obu stronach sąsiadowała z polami uprawnymi.

Fot. 9. Widok na aleję nr 8 (kierunek północ-południe)

Aleja przydrożna nr 8

Ostatni z wyznaczonych odcinków badawczych miał długość ok. 1 159 m. Aleja to szpalerowe nasadzenia obustronne (po obu stronach sąsiadowała z polami uprawnymi), przy czym po każdej ze stron występowały po dwa rzędy zadrzewień. Były to głównie lipy drobnolistne *Tilia cordata* z domieszką dębów szypułkowych *Quercus robur*, topól kanadyjskich *Populus x canadensis* oraz brzoź brodawkowatych *Betula pedula*. Część drzew porośnięta była bluszczem pospolitym *Hedera helix*. W warstwie podrostu (B) występowały następujące gatunki krzewów tworzące miejscami pojedyncze skupiska: róża dzika *Rosa canina*, głóg jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*, bez czarny *Sambucus nigra*, dereń biały *Cornus alba*.

Fot. 10. Widok na aleję przydrożną nr 9 (kierunek północ-południe)

Roślinność zielna

W trakcie wizytacji terenowej stwierdzono występowanie zbiorowisk ruderalnych i segetalnych występujących bezpośrednio przy badanych alejach przydrożnych. Gatunkami dominującymi roślinności zielnej były pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, rdest ptasi *Polygonum aviculare*, bylica pospolita *Artemisa vulgaris*, komosa biała *Chenopodium album*, perz właściwy *Elymus repens*, chaber bławatek *Centaurea cyanus*, stokłosa dachowa *Bromus tectorum*, rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*, tasznik pospolity *Capsella bursa-pastoris*. Na odcinku drugim stwierdzono dodatkowo występowanie narecznicy samczej *Dryopteris filix-mas*. **Inwentaryzacja nie wykazała występowania gatunków roślinności zielnej objętych ochroną, w tym:**

- rzadkich/zagrożonych gatunków roślin i siedlisk przyrodniczych z Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r.;
- gatunków roślin objętych ochroną gatunkową ścisłą/częściową (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin opublikowanego 16.10.2014 roku (Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, poz. 1409);

- gatunków charakterystycznych dla priorytetowych siedlisk Natura 2000.